

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 25Co/243/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2212219355
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Valentová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2212219355.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Martina Valentová a členov senátu: JUDr. Ľubica Spálová a JUDr. Anton Jaček, v právnej veci navrhovateľa: BL Telecom debt, s.r.o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 45 535 108, zastúpeného spoločnosťou: SOUKENÍK-ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 36 862 711, proti odporkyňi: P. V., nar. XX.X.XXXX, bytom D. K., T. XXX, o zaplatenie 73,83 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 16.5.2013 č.k. 9C/41/2013-34 v spojení s opravným uznesením zo dňa 18.3.2014 č.k. 9C/41/2013-57, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti **p o t v r d z u**
j e , v časti vyslovenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky zrušuje a vo výroku o trovách konania **m**
e n í nasledovne:

Odporkyňi sa náhrada trov konania **n e p r i z n á v a .**

Odporkyňi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením prvostupňový súd v celom rozsahu zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal od odporkyne zaplatenia sumy 73,83 Eur s 9% úrokom z omeškania zo sumy 146,85 Eur od 28.1.2010 do 24.1.2012 a zo sumy 73,83Eur od 25.1.2012 do zaplatenia, ako i uplatnenej a vyčíslenej náhrady trov konania, z titulu nezaplatenej časti zmluvnej pokuty a určil, že zmluvná podmienka uvedená v Dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 24.02.2008, v tabuľke č. 1 a pod bodom č. 4 prvá veta tohto Dodatku : „ V prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c) alebo v bode 2 tohto dodatku, alebo v bode 3 tohto dodatku, v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienkach, alebo v čl. 5 bod 5.2 písmena a) až c) Všeobecných podmienok, a následného vypojenia SIM karty zo strany podniku je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto Dodatku“, nie je platná z dôvodu neprijateľnosti tejto podmienky. Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne aplikáciou § 53 ods. 1, § 54 ods. 1 a 2, § 544 ods. 1 a 2, § 545 ods. 1 až 3 a § 545a Občianskeho zákonníka a § 115a ods. 2, § 153 ods.4 a § 142 ods. 1 O.s.p. Vecne súd argumentoval tým, že zmluvná pokuta, ktorú si navrhovateľ predmetnou žalobou voči odporkyňi uplatňuje v sume 73,83 Eur bola dojednaná medzi právnym predchodcom navrhovateľa ako poskytovateľom elektronickej komunikačnej služby v zmluve o pripojení a v dodatku k tejto zmluve, na základe ktorej bol odporkyňi poskytnutý mobilný telefón, v dodatku bola dojednaná zmluvná pokuta vo výške 248,95 Eur v prípade porušenia podmienok zmluvy podľa bodu 2 dodatku s tým, že mobilný telefón jej bol poskytnutý za zľavnenú kúpnu cenu vo výške 1,- Eur. V konaní nebolo preukázané, v čom odporkyňa porušila práva a povinnosti, ktoré

vyplývajú z uzavretej zmluvy o pripojení a jej Dodatku. Prvostupňový súd bol ďalej aj toho názoru, že zmluvná podmienka dojednaná v Dodatku k zmluve o pripojení medzi účastníkmi znevýhodňuje spotrebiteľa, lebo umožňuje navrhovateľovi uplatňovať si zmluvnú pokutu v podstate za akékoľvek porušenie povinnosti odporkyňou, či už podľa zmluvy o pripojení, jej Dodatku, prípadne Všeobecných podmienok navrhovateľa. Pričom výška zmluvnej pokuty nezohľadňuje mieru závažnosti ani hodnotu porušovanej povinnosti. Toto ustanovenie je neprimerané i vzhľadom na dĺžku trvania vzťahu, ktorý podľa dojednaných zmluvných podmienok má trvať 24 mesiacov a zmluvná pokuta vo výške 248,95 Eur pričom nerozlišuje, či k porušeniu tejto podmienky dôjde, buď bezprostredne po uzavretí zmluvy, resp. tesne pred jej skončením, čo možno považovať za značnú nerovnováhu vo vzťahu k spotrebiteľovi. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p. podľa zásady úspešnosti. Odporkyňa si náhradu trov konania neuplatnila.

Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podal prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie navrhovateľ, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a návrhu navrhovateľa v celom rozsahu vyhovel, pričom by odporkyňu zaviazal nahradiť navrhovateľovi trovy odvolacieho konania. Podľa odvolateľa napriek tomu, že súd prvého stupňa uviedol ustanovenia zákona, ktoré použil, neuviedol žiaden konkrétny argument, na základe ktorého považuje dojednanie o zmluvnej pokute za neprijateľnú zmluvnú podmienku, rovnako neuviedol, v čom spočíva nerovnováha práv a povinností zmluvných strán, neuvádza, v čom navrhovateľ resp. jeho právny predchodca porušil práva odporcu - spotrebiteľa, z odôvodnenia nemožno usúdiť, že samotné dojednanie zmluvnej pokuty bolo porušením práv odporkyne. Podľa odvolateľa v rozsudku absentuje akákoľvek úvaha, ktorou sa konajúci súd riadil a na základe ktorej dospel k záveru o nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán. Ako dôvody odvolania označil dôvody obsiahnuté v § 205 ods. 2 písm. b), c), d) a f) O.s.p. Namietal, že súd rozhodnutím porušil zásadu zmluvnej voľnosti. Zdôraznil, že sudca sa vôbec nevysporiadal so skutočnosťou, že zmluvná pokuta zabezpečovala jednak zvýhodnenú cenu poskytnutého mobilného zariadenia, jednak benefit, ktorý žalovaný získal v prípade, ak sa zaviazal na užívanie služieb žalobcu, resp. jeho právneho predchodcu počas 24 mesiacov, čím je rozhodnutie podľa neho arbitrárne. Z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove č.k. 9Co/31/2012 zdôraznil, že zo žiadnych ustanovení Občianskeho zákonníka a iných noriem na ochranu spotrebiteľa nie je možné vyvodiť, že by v spotrebiteľských zmluvách strany neboli oprávnené dohodnúť zmluvnú pokutu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti spotrebiteľom. Navrhovateľ pritom objektívne nemal možnosť zabezpečiť plnenie záväzkov zo strany odporcu iným spôsobom, ako dojednaním zmluvnej pokuty. Súd prvého stupňa predmetným rozsudkom poskytol ústavne nekomfortný výklad ustanovení Občianskeho zákonníka zasahujúci do zásady zmluvnej slobody, na ktorej je postavené súkromné právo Slovenskej republiky. Navrhovateľovi tým priam znemožňuje výkon podnikateľskej činnosti z dôvodu absolútneho zákazu zabezpečovať plnenie povinností odporkyňou v postavení spotrebiteľa prostredníctvom zmluvnej pokuty. Uplatnenie práva na zaplatenie zmluvnej pokuty ako subsidiárneho práva, ktoré navrhovateľovi vzniklo až porušením primárnej povinnosti odporkyne platiť cenu poskytnutých služieb riadne a včas nemožno považovať za nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán ako to tvrdí súd prvého stupňa. Predmetnú zmluvu nie je možné bezvýhradne považovať za formulárový typ zmluvy, ktorý neumožňuje odporcovi ovplyvniť jej obsah, práve naopak. Druh mobilného telefónu si odporkyňa mohla vybrať sama a podľa zvoleného modelu bola rozdielna výška jeho ceny a teda i zmluvnej pokuty. Motiváciou pre uzatvorenie zmluvy o pripojení s viazanosťou 24 mesiacov bola práve akciová cena mobilného telefónu, ako i zvýhodnené volania či ceny mesačných programov, ktorých hodnotu navrhovateľ musel zabezpečiť zmluvnou pokutou pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti. Zdôraznil, že zmluvná pokuta hoci dojednaná formulárovo, je dojednaná individuálne, čo vyplýva z toho, že jej výška je závislá od poskytnutého plnenia a od hodnoty zvýhodnenia. Tu poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline a zdôraznil, že je potom otáznosť, čo iné možno pri individuálnom dojednaní zmluvnej pokuty meniť, ako práve jej výšku vo vzťahu k poskytnutému zvýhodneniu. K tvrdeniu súdu prvého stupňa, že zmluvné podmienky bod 2 posledná veta dodatku k zmluve o pripojení spoločnosti T - mobile a bod 4 prvá veta dodatku, na základe ktorých si navrhovateľ uplatňuje svoj návrh boli vyhlásené za neprijateľné odvolateľ uviedol, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne vec právne posúdil, keď sa dostatočne nevysporiadal so zvýhodnenou kúpnu cenou mobilného telefónu a hodnotou benefitu, ktorý bol zabezpečený zmluvnou pokutou. O názoru, že odôvodnenie neprijateľnosti zmluvnej pokuty v rozsudku nemôže obstať ako dostatočné a presvedčivé odôvodnenie neprijateľnosti akejkoľvek zmluvnej podmienky v akejkoľvek zmluve o pripojení, ktoréhokoľvek telekomunikačného operátora. Odvolateľ poukázal na rozhodnutie

Krajského súdu v Prešove zo dňa 19.3.2013 č. k. 9Co/31/2012-157, v ktorom poukázal, že sa nestotožňuje s právnym názorom vysloveným v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 16.4.2012 sp. zn. 16Co/33/2012. Z rozhodnutia vyplýva, že v dôsledku porušenia zmluvnej povinnosti je dlžník povinný zaplatiť zmluvnú pokutu bez ohľadu na to, či veriteľovi vôbec nejaká škoda vznikla. Právo na zaplatenie zmluvnej pokuty vzniká aj v prípade, že spotrebiteľ poruší svoju zmluvnú povinnosť aj za posledný mesiac doby jeho viazanosti teda aj v prípade, že dodávateľovi služby vznikne škoda v podstatne nižšej výške než je výška zmluvnej pokuty. Primeranosť zmluvnej pokuty v spotrebiteľskej zmluve sa skúma z hľadiska uhradzovacej a sankčnej funkcie.

Odporkyňa odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu navrhovateľa sa písomne nevyjadrila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ podľa obsahu použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 3 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.) a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň ako sa vyvesil na úradnej tabuli (§ 21 ods. 2 vyhl. č. 543/2005 Z.z.) a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie napadnutého rozsudku v zamietajúcej časti včítane závislého výroku o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, keďže odvolanie navrhovateľa nie je v tejto časti dôvodné.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav pokiaľ ide o preukázané skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie navrhovateľom uplatneného nároku a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci samej, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje na správne odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty navrhovateľa nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od daných záverov prvostupňového súdu odchyliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov prvostupňového súdu sa žiada dodať už len nasledovné:

Odvolateľ okrem iného namietal podľa neho nesprávny záver prvostupňového súdu, že predmetná zmluvná pokuta v spotrebiteľskej zmluve nebola individuálne dojednaná.

Z obsahu zmluvy uzavretej medzi účastníkmi a jej dodatku vyplýva, že text zmluvy a dodatku bol vopred pripravený dodávateľom pre neurčitý počet budúcich spotrebiteľov, zmluva bola pripravená vopred v podobe predbežne formulovanej tzv. typovej, resp. štandardnej zmluvy, pričom do zmluvy a jej dodatkov sa dopisovali iba údaje individualizujúce spotrebiteľa a ním vybraný mobilný telefón resp. koncové zariadenie, účastnícky program a služby. Odporkyňa ako spotrebiteľ mala síce zrejme možnosť oboznámiť sa s dojednanými zmluvnými ustanoveniami pred podpisom zmluvy, ale nesporne nemohla ovplyvniť ich obsah. Zmluvné dojednania obsiahnuté v zmluve a jej dodatku preto s poukazom na cit. ust. § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka i čl. 3 bod 2 smernice, nemožno považovať za individuálne dojednané. Je nesporné, že odporkyňa ako spotrebiteľ nemala žiadnu reálnu možnosť ovplyvniť obsah vopred dodávateľom navrhnutých a v predloženej zmluve fixne formulovaných dojednaní o zmluvnej pokute. Mohla iba zmluvu ako celok odmietnuť alebo ju prijať a podrobiť sa teda tak i dodávateľom nanútenému dojednaniu o zmluvnej pokute. Dôkazné bremeno preukázať, že dojednanie o zmluvnej pokute bolo individuálne dohodnuté pritom v zmysle cit. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka (i čl. 3 bod 2 cit. Smernice 93/13/EHS), bolo na navrhovateľovi ako dodávateľovi. Navrhovateľ ale v konaní individuálne dojednanie zmluvnej pokuty nepreukázal a preto bolo nevyhnutným v súlade s ust. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka predmetnú zmluvnú podmienku nepovažovať za individuálne dojednanú.

Samotná skutočnosť, že odporkyňa ako spotrebiteľ mala možnosť vybrať si z viacerých dodávateľom ponúkaných mobilných telefónov i lacnejší, v dôsledku čoho by i zmluvná pokuta bola nižšia, rozhodne

nemôže znamenať možnosť spotrebiteľa ovplyvniť obsah zmluvných podmienok v časti dojednaní zmluvnej pokuty. Podstatným totiž je, že v danej uzavretej spotrebiteľskej zmluve predmetná zmluvná podmienka o zmluvnej pokute bola navrhnutá vopred dodávateľom a i keď spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť sa s ňou pred podpisom zmluvy, nemohol a nebol schopný ovplyvniť podstatu tejto podmienky, resp. jej obsah a dosiahnuť dojednanie nižšej zmluvnej pokuty, príp. aby zmluvná pokuta bola dojednaná za iných podmienok, príp. aby nebola dojednaná vôbec. Na tomto závere nič nemení ani tá skutočnosť, že spotrebiteľ mal možnosť voľby pri kúpe rôznych koncových zariadení, pričom pri kúpe lacnejšieho by bola i zmluvná pokuta nižšia.

S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd uzatvára, že predmetná zmluvná podmienka v podobe dojednaní o zmluvnej pokute rozhodne nebola individuálne dojednaná a preto táto odvolacia námietka navrhovateľa neobstojí.

Ako ďalšie odvolateľ namietal záver prvostupňového súdu, že došlo k značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a tým k naplneniu ďalšieho znaku neprijateľnosti podmienok, pričom poukázal na ďalšie podmienky uzavreté v zmluve, resp. dodatku, ktorými spotrebiteľ získal výhody.

Je pravdou, že v zmysle čl. 4 Smernice 93/13/EHS bod 1 je potrebné nekalosť zmluvných podmienok hodnotiť so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. Odvolací súd pritom nepopiera možnosť i v spotrebiteľskej zmluve dojsť k zmluvnej pokute ako sankciu za nesplnenie zmluvných povinností spotrebiteľa. Podstatným ale je, aby zmluvná pokuta dojednaná v spotrebiteľskej zmluve bola primeraná. Táto podmienka ale v danom prípade i podľa názoru odvolacieho súdu zhodného s prvostupňovým, splnená nebola.

Podľa dodatku k zmluve o pripojení Fix zo dňa 24.2.2008 bodu 3 právny predchodca navrhovateľa T-Mobile Slovensko, a.s., Bratislava ako dodávateľ a odporkyňa ako dlžník a spotrebiteľ mali dohodnúť zmluvnú pokutu v znení: „V prípade porušenia akejkoľvek povinnosti uvedenej v bode 1 písm. c), v bode 2 tohto dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a) - c) Všeobecných podmienok, v dôsledku ktorej dôjde k následnému vypojeniu SIM karty zo strany podniku, je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto dodatku, ktorá predstavuje 248,95 Eur.

Z obsahu zmluvy i jej dodatku vyplýva, že odporkyňa ako spotrebiteľ zakúpila od dodávateľa mobilný telefón za zvýhodnenú cenu 1,- Euro a tiež mala možnosť používať poskytované služby takisto za zvýhodnenú cenu. Avšak i po zohľadnení týchto výhod získaných na základe predmetnej spotrebiteľskej zmluvy odporkyňou ako spotrebiteľom, sa odvolací súd zhoduje s názorom prvostupňového, že dojednaná zmluvná pokuta ako sankcia za porušenie zmluvných povinností odporkyňou ako spotrebiteľom, je neprimerane vysoká v dôsledku čoho je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a preto neplatná.

Je tomu tak predovšetkým preto, že vyžaduje od spotrebiteľa aby zaplatil dojednanú zmluvnú pokutu v stabilnej výške 248,95 Eur bez ohľadu na to kedy dôjde k ukončeniu predmetnej zmluvy, či na počiatku viazanosti alebo bezprostredne pred jej skončením. Je totiž potrebné predpokladať, že vzhľadom na kúpnu cenu za mobilný telefón 1,- Euro musí byť skutočnou cenou tohto zariadenia fakticky zaplatená spotrebiteľom postupne v cenách poskytnutých služieb a garantovať tak návratnosť prostriedkov investovaných do zľavy telefónu, s prihliadnutím na to, že navrhovateľ ako dodávateľ je podnikateľom, ktorý podniká za účelom vytvárania zisku. Z toho potom vyplýva, že pri predčasnom ukončení vzťahu na začiatku viazanosti je ujma na strane dodávateľa nesporné a neporovnateľne vyššia ako na konci viazanosti. Z tohto hľadiska dojednanie rovnakej zmluvnej pokuty za porušenie povinností spotrebiteľom v priebehu celej doby viazanosti je rozhodne neprimerané. Obdobne odvolací súd považoval za neprimerané dojednanie stabilnej fixnej zmluvnej pokuty za porušenie zmluvnej povinnosti spotrebiteľa zaplatiť za poskytnuté služby, ktoré nie je závislé od výšky dlžnej sumy, v

dôsledku čoho je potom spotrebiteľ povinný uhradiť vysokú zmluvnú pokutu 248,95 Eur, teoreticky i v prípade, ak bude dodávateľovi dlžiť iba 1 cent. Dojednanie o zmluvnej pokute je preto i z tohto hľadiska rovnako neprimerané.

Pokiaľ odvolateľ v odvolaní namieta, že prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí poprel princíp zmluvnej voľnosti, žiada sa zdôrazniť, že táto zmluvná sloboda je v spotrebiteľských zmluvách špeciálnym ust. § 53 ods. 3 písm. k) Občianskeho zákonníka obmedzená priamo zákonom v prospech spotrebiteľa.

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že zmluvná podmienka dojednaná v spotrebiteľskej zmluve medzi právnym predchodcom navrhovateľa a odporkyňou v dodatku k zmluve o pripojení Fix pod bodom 3 spôsobuje z uvedených dôvodov značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa tým, že požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu (§ 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka) spojenú s nesplnením jeho záväzku, v dôsledku čoho ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku (§ 53 ods. 1, 2, 3 Občianskeho zákonníka), ktorá je neplatná (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka) a pre spotrebiteľa teda odporcu nie je záväzná. Súd pritom v zmysle konštantnej judikatúry ESD i súdov SR musel posúdiť nekalú povahu sankcie obsiahnutej v spotrebiteľskej zmluve aj bez návrhu a zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou viazaný.

ESD v rozsudku vo veci C-618/10 zo dňa 14.6.2012 skonštatoval, že smernici odporuje španielska právna úprava, ktorá poskytuje vnútroštátnemu súdu v prípade, že rozhodne o neplatnosti nekej zmluvnej podmienky možnosť zmeniť obsah tejto podmienky. Súdny dvor vyslovil názor, že taká možnosť - ak by sa vnútroštátnemu súdu priznala - by mohla odstrániť odstrašujúci účinok pre dodávateľov spočívajúci v tom, že sa takéto nekalé podmienky voči spotrebiteľovi jednoducho neuplatnia. Preto taká možnosť zaručuje menej účinnú ochranu spotrebiteľov než je ochrana, ktorá vyplýva z neuplatňovania týchto podmienok. Pokiaľ by totiž vnútroštátny súd mohol meniť obsah nekalých podmienok, predajcovia alebo dodávateľia by sa mohli pokúšať dotknuté podmienky používať s vedomím, že aj keby bolo rozhodnuté o ich neplatnosti, mohol by súd zmeniť zmluvu tak, že by týmto spôsobom ostali ich záujmy zabezpečené. V dôsledku toho sú vnútroštátne súdy pri konštatovaní existencie nekej zmluvnej podmienky povinné takúto podmienku iba neuplatniť, aby nebola záväzná pre spotrebiteľa, avšak nemôžu zmeniť jej obsah. Zmluva, do ktorej sa vložila zmluvná podmienka totiž musí v zásade existovať ďalej bez akejkoľvek inej zmeny, okrem odstránenia nekalých podmienok, pokiaľ je jej ďalšia existencia možná v súlade s pravidlami vnútroštátneho práva.

Z vyššie citovaného rozhodnutia ESD vyplýva nemožnosť vnútroštátneho súdu v spotrebiteľských veciach využiť tzv. moderačné právo upravené v § 545a Občianskeho zákonníka. Neprijateľná podmienka je neplatná ako celok (a preto nemožno súdom znižovať neplatne dojednanú zmluvnú pokutu, príp. meniť jej obsah tým, že bude akceptovaná iba v niektorých z dohodnutých prípadov porušenia zmluvy spotrebiteľom a z iných nie) v dôsledku čoho bolo možné uplatnenú zmluvnú pokutu ako celok navrhovateľovi ako dodávateľovi súdom iba nepriznať a nebolo možné ju priznať v moderovanej „primeranej výške“ príp. inak zmenenú.

Ďalšie odvolacie argumenty navrhovateľa odvolací súd považoval pre rozhodnutie v tejto časti vo veci samej už za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ostatnú odvolaciu argumentáciu navrhovateľa zaoberajúcu sa ďalšími, podľa súdu prvého stupňa absentujúcimi, podstatnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere účastníkov, už nespôsobilé ovplyvniť rozhodnutie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

S poukazom na vyššie uvedené, potom prvostupňový súd správne v preskúvanom rozsudku návrh navrhovateľa, ktorým uplatnil nárok na zmluvnú pokutu ako nedôvodný zamietol. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny s použitím § 219 ods. 1 O.s.p. v tejto časti potvrdil.

Vzhľadom na to, že navrhovateľ je už právnym nástupcom pôvodného veriteľa, v dôsledku čoho rozsudok vo veci v zmysle §159 ods. 2 O.s.p. nemôže byť záväzný pre dodávateľa podľa spotrebiteľskej zmluvy, bolo preto nedôvodné i neúčelné postupom podľa § 153 ods. 3, 4 O.s.p. vyslovovať ex offo vo výroku neplatnosť dotknutých zmluvných podmienok z dôvodu ich neprijateľnosti, preto odvolací súd napadnutý rozsudok v tejto časti zrušil v zmysle § 221 ods. i) O.s.p.

Pokiaľ ide o rozhodnutie o trovách konania, tu súd prvého stupňa na vec správne aplikoval ust. § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal, čím úspešnej odporkyni vznikol nárok na náhradu trov konania. Rovnako bolo správne konštatované, že odporkyňa si náhradu trov konania neuplatnia. Prvostupňový súd však formulačne nesprávne vo výroku rozsudku vyslovil, že „žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania“, keď správne, vychádzajúc zo znenia aplikovaného zákonného ustanovenia a skutočnosti, že odporkyňa si nie len ich náhradu návrhom v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnila, ale aj podľa obsahu spisu odporkyni v prvostupňovom konaní žiadne trovy nevznikli, mal vysloviť, že jej náhradu trov konania nepriznáva. Uvedenú nesprávnosť odvolací súd odstránil v rámci zmeny výroku o trovách konania podľa § 220 O.s.p.

I v odvolacom konaní bola fakticky plne úspešná odporkyňa, v dôsledku čoho jej v zmysle § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému navrhovateľovi. Keďže ale podľa obsahu spisu odporkyni v odvolacom konaní rovnako žiadne trovy nevznikli, ale najmä si ich náhradu návrhom v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. neuplatnila, nebola jej ani náhrada trov odvolacieho konania priznaná.

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.